

Wykaz skrótów	25
Słowo wstępne	27

CZĘŚĆ OGÓLNA PRAWA CYWILNEGO	29
---	-----------

Rozdział pierwszy

Prawo cywilne w systemie prawa	31
1. Pojęcie prawa cywilnego	31
2. Zasada autonomii woli stron	33
3. Systematyka polskiego prawa cywilnego	34
3.1. Część ogólna	34
3.2. Prawo rzeczowe	35
3.3. Prawo zobowiązań	35
3.4. Prawo spadkowe	36
3.5. Prawo rodzinne i opiekuńcze	36
3.6. Inne działy prawa cywilnego	37
4. Źródła prawa cywilnego	37

Rozdział drugi

Stosunek cywilnoprawny	41
1. Pojęcie stosunku cywilnoprawnego	41
2. Zdarzenia cywilnoprawne jako źródło stosunku cywilnoprawnego	41
3. Systematyka zdarzeń cywilnoprawnych	42
4. Elementy stosunku cywilnoprawnego	43

Rozdział trzeci

Podmioty stosunków cywilnoprawnych	45
1. Pojęcie podmiotu stosunku cywilnoprawnego	45
2. Osoby fizyczne	46

2.1. Zdolność prawna	46
2.2. Początek i koniec osoby fizycznej	46
2.3. Indywidualizacja osób fizycznych	47
2.4. Zdolność do czynności prawnych	50
2.4.1. Pełna zdolność do czynności prawnych	51
2.4.2. Ograniczona zdolność do czynności prawnych	51
2.4.3. Brak zdolności do czynności prawnych	52
3. Osoby prawne	53
3.1. Pojęcie osoby prawnej	53
3.2. Zdolność prawna i zdolność do czynności prawnych osób prawnych	55
3.3. Typy osób prawnych	56
Rozdział czwarty	
Przedmioty stosunków cywilnoprawnych	58
1. Pojęcie przedmiotu stosunku cywilnoprawnego	58
2. Rzecz	59
3. Część składowa rzeczy	59
4. Przynależność rzeczy	60
5. Samodzielny lokal mieszkalny i lokal o innym przeznaczeniu	60
6. Pożytki	61
7. Pieniądz	61
8. Papiery wartościowe	62
9. Dobra niematerialne o charakterze intelektualnym	62
10. Przedmioty zbiorcze	63
11. Surogat i surogacja	64
Rozdział piąty	
Prawa podmiotowe	65
1. Uwagi ogólne	65
2. Nabycie prawa podmiotowego	66
3. Klasyfikacja praw podmiotowych	67
Rozdział szósty	
Ochrona praw podmiotowych	70
1. Uprawnienie, roszczenie, zarzut	70
2. Wykonywanie i nadużycie praw podmiotowych	72
3. Ochrona praw podmiotowych przez państwo	73
4. Ochrona praw (dóbr) osobistych	75
5. Ciężar dowodu, domniemanie	76
6. Pomoc własna	78

6.1. Samopomoc	78
6.2. Samoobrona	79

Rozdział siódmy

Czynności prawne	80
1. Pojęcie czynności prawnej	80
2. Oświadczenie woli	81
3. Chwila złożenia oświadczenia woli	83
4. Odwołanie oświadczenia woli	84
5. Tłumaczenie oświadczeń woli	84
6. Wady oświadczenia woli	85
6.1. Brak świadomości lub swobody w powzięciu decyzji i wyrażeniu woli	86
6.2. Pozorność oświadczenia woli	87
6.3. Błąd	87
6.4. Bezprawna groźba	88
7. Przesłanki ważności czynności prawnej	89
8. Względna bezskuteczność	90
9. Składniki czynności prawnej	91
10. Forma czynności prawnych	92
11. Postacie czynności prawnych	94
11.1. Czynności prawne jednostronne, dwustronne (wielostronne) oraz uchwały	95
11.2. Czynności prawne między żyjącymi i na wypadek śmierci	95
11.3. Czynności prawne konsensualne i realne	96
11.4. Czynności prawne rozporządzające i zobowiązujące	96
11.5. Czynności prawne odpłatne i nieodpłatne	97
11.6. Czynności prawne przysparzające	97
11.7. Czynności prawne kauzalne (przyczynowe) i abstrakcyjne (oderwane)	98

Rozdział ósmy

Zawarcie umowy	99
-----------------------------	----

Rozdział dziewiąty

Przedstawicielstwo	102
1. Pojęcie przedstawicielstwa	102
2. Źródła umocowania	104
3. Przesłanki skuteczności działania przedstawiciela	105
4. Przedstawicielstwo ustawowe	107
5. Pełnomocnictwo	108

6. Udzielenie i wygaśnięcie pełnomocnictwa	109
7. Rodzaje i forma pełnomocnictw	111
8. Pełnomocnictwo w administracji	112
9. Prokura	112
Rozdział dziesiąty	
Terminy w prawie cywilnym i sposoby ich obliczania	113
Rozdział jedenasty	
Upływ czasu w prawie cywilnym	115
1. Uwagi ogólne	115
2. Przedawnienie	117
2.1. Cel instytucji przedawnienia	117
2.2. Pojęcie przedawnienia roszczeń	117
2.3. Terminy przedawnienia	119
2.4. Skutki przedawnienia	119
2.5. Bieg przedawnienia	120
2.6. Zawieszenie biegu przedawnienia	121
2.7. Wstrzymanie zakończenia biegu przedawnienia	121
2.8. Przerwa biegu przedawnienia	122
2.9. Przedawnienie roszczeń stwierdzonych prawomocnym orzeczeniem	122
3. Terminy zawite	123
PRAWO RZECZOWE	125
Rozdział pierwszy	
Pojęcie prawa rzeczowego	127
1. Prawo rzeczowe w znaczeniu przedmiotowym i podmiotowym	127
2. Bezwzględny charakter praw rzeczowych	129
3. Przejrzystość katalogu i dostrzegalność praw rzeczowych	131
4. Podział praw rzeczowych	133
Rozdział drugi	
Rzecz jako przedmiot prawa rzeczowego	135
1. Rzecz	135
2. Część składowa rzeczy	137
3. Samodzielny lokal mieszkalny i lokal o innym przeznaczeniu	138
4. Przynależność rzeczy	139

Rozdział trzeci

Pojęcie i rodzaje własności	141
1. Pojęcie własności	141
2. Rodzaje własności	143
2.1. Własność prywatna	143
2.2. Własność państwowa	144
2.3. Własność komunalna	145
2.4. Własność kościołów i związków wyznaniowych	145

Rozdział czwarty

Treść i wykonywanie własności	146
1. Granice prawa własności	146
2. Ustawowe ograniczenie własności	148
3. Obowiązek powstrzymania się od działań zakłócających korzystanie z nieruchomości sąsiednich	150
4. Służebność drogi koniecznej	153
5. Zakaz dokonywania robót ziemnych, które grożą nieruchomości sąsiedniej utratą oparcia	154
6. Sposób korzystania z nieruchomości ze względu na potrzeby gruntów sąsiednich	154
7. Stosunki graniczne	156

Rozdział piąty

Nabycie i utrata własności	159
1. Ogólna charakterystyka nabycia i utraty własności	159
2. Pierwotne i pochodne nabycie własności	160
3. Sposoby nabycia własności	161
4. Przeniesienie własności	162
5. Zasiedzenie	167
6. Inne wypadki nabycia i utraty własności	169
6.1. Zrzeczenie się własności i zawłaszczenie rzeczy ruchomej	169
6.2. Znalezienie	170
6.3. Nabycie pożytków naturalnych	171
6.4. Połączenie, przetworzenie i pomieszczenie	171

Rozdział szósty

Współwłasność	172
1. Pojęcie i charakterystyka współwłasności	172
2. Współwłasność wynikająca ze wspólności majątkowej między małżonkami	174

3. Współwłasność współników spółki cywilnej	175
4. Współwłasność w częściach ułamkowych	176
4.1. Udziały we współwłasności	177
4.2. Rodzaje współwłasności w częściach ułamkowych	178
4.3. Zarząd rzeczą wspólną	179
4.4. Treść i wykonywanie uprawnień oraz obowiązków wynikających ze współwłasności	180
4.5. Zniesienie współwłasności	182

Rozdział siódmy

Ochrona własności	186
1. Ogólna charakterystyka ochrony własności	186
2. Roszczenie windykacyjne	187
3. Roszczenie negatoryjne	188
4. Roszczenia uzupełniające oraz roszczenia o zwrot nakładów	188
5. Roszczenie o przeniesienie własności zajętej działki	190

Rozdział ósmy

Użytkowanie wieczyste	191
1. Pojęcie użytkowania wieczystego	191
2. Przedmiot użytkowania wieczystego	192
3. Podmioty wieczystego użytkowania	192
4. Treść użytkowania wieczystego	192
5. Ustanowienie, przeniesienie, rozwiązanie i wygaśnięcie wieczystego użytkowania	195
6. Ochrona użytkowania wieczystego	196

Rozdział dziewiąty

Prawa rzeczowe ograniczone	197
1. Pojęcie ograniczonych praw rzeczowych	197
2. Ustanowienie, zmiana, przeniesienie i wygaśnięcie ograniczonych praw rzeczowych	198
3. Pierwszeństwo ograniczonych praw rzeczowych	200
4. Ochrona ograniczonych praw rzeczowych	201
5. Użytkowanie	202
6. Służebność	204
7. Zastaw	207
8. Hipoteka	208
9. Własnościowe spółdzielcze prawo do lokalu mieszkalnego, spółdzielcze prawo do lokalu użytkowego, prawo do domu jednorodzinnego w spółdzielni mieszkaniowej	210

Rozdział dziesiąty

Posiadanie i dzierżenie	212
1. Pojęcie posiadania	212
2. Pojęcie dzierżenia	217
3. Zdolność do posiadania	218
4. Nabycie, przeniesienie i utrata posiadania	218
5. Znaczenie posiadania	221

Rozdział jedenasty

Ochrona posiadania i dzierżenia	224
1. Ochrona posiadania	224
2. Ochrona służebności	227
3. Ochrona dzierżenia	228

Rozdział dwunasty

Księgi wieczyste	230
-------------------------------	------------

PRAWO ZOBOWIĄZAŃ

I. CZĘŚĆ OGÓLNA	233
------------------------------	------------

Rozdział pierwszy

Prawo zobowiązań w ogólności	235
---	------------

Rozdział drugi

Źródła i systematyka prawa zobowiązań	237
--	------------

Rozdział trzeci

Zobowiązanie	239
---------------------------	------------

1. Pojęcie zobowiązania	239
2. Uprawnienia wierzyciela	242
3. Odpowiedzialność dłużnika	244
3.1. Dług a odpowiedzialność	244
3.2. Odpowiedzialność osobista	246
3.3. Odpowiedzialność rzeczowa	248

Rozdział czwarty

Zobowiązania niezupełne	250
--------------------------------------	------------

1. Pojęcie zobowiązania niezupełnego	250
2. Rodzaje zobowiązań niezupełnych	252
2.1. Zobowiązania, w których roszczenie uległo przedawnieniu	252
2.2. Zobowiązania z gry i zakładu	253
2.3. Zobowiązania, przy których spełnienie świadczenia czyni zadość zasadom współżycia społecznego	253

Rozdział piąty

Świadczenie	255
1. Świadczenie jako przedmiot zobowiązania	255
1.1. Świadczenie	255
1.2. Postacie świadczenia	256
1.3. Oznaczenie świadczenia	257
1.4. Możliwość spełnienia świadczenia	258
2. Rodzaje świadczeń	260
2.1. Świadczenia podzielne i niepodzielne	260
2.2. Świadczenia jednorazowe, ciągłe, okresowe	261
2.2.1. Świadczenie jednorazowe	261
2.2.2. Świadczenie ciągłe	261
2.2.3. Świadczenie okresowe	262
2.3. Świadczenia oznaczone indywidualnie i rodzajowo	262
2.3.1. Świadczenia oznaczone indywidualnie	262
2.3.2. Świadczenia oznaczone rodzajowo	263
3. Świadczenie pieniężne	264
3.1. Przedmiot świadczenia w zobowiązaniu pieniężnym	264
3.2. Zobowiązania pieniężne w obrocie prawnym	265
3.3. Pieniądz i jego wartość	265
3.4. Zasada nominalizmu i waloryzacji	266
4. Odsetki	268

Rozdział szósty

Odszkodowanie	270
1. Pojęcie szkody	270
2. Przyczyny powodujące obowiązek odszkodowania	272
3. Funkcje odpowiedzialności odszkodowawczej	273
4. Przesłanki i podstawy odpowiedzialności	274

Rozdział siódmy

Ustalenie wysokości szkody i odszkodowania	276
1. Ustalenie wysokości szkody	276
2. Wysokość odszkodowania	278
2.1. Umowne ograniczenie wysokości odszkodowania	279
2.2. Ograniczenie wysokości odszkodowania wynikające z ustawy	279
3. Ograniczenie wysokości odszkodowania przez organ orzekający o obowiązku naprawienia szkody	280
3.1. Konieczność faktyczna	280
3.2. Kompensacja korzyści z uszczerbkiem	281

3.3. Przyczynienie się poszkodowanego do powstania lub zwiększenia szkody	281
3.4. Uprawnienie do miarkowania wysokości odszkodowania	283
4. Sposób naprawienia szkody	283
5. Zakres i sposób naprawienia szkody na osobie i w razie śmierci poszkodowanego oraz naprawienie krzywdy	285
6. Możliwość zasądzenia ponad żądanie objęte pozwem	287

Rozdział ósmy

wielość podmiotów stosunku zobowiązaniowego	288
1. Uwagi ogólne	288
2. Zobowiązania podzielne i niepodzielne	289
3. Zobowiązania solidarne	290
3.1. Istota solidarności	290
3.2. Prawo reprezentacji	293
3.3. Cel zobowiązań solidarnych	293
3.4. Źródła powstania zobowiązań solidarnych	294
4. Regresy	295
5. Solidarność nieprawidłowa	296

Rozdział dziewiąty

Powstanie zobowiązań	299
-----------------------------------	------------

Rozdział dziesiąty

Umowa jako źródło zobowiązania	302
1. Pojęcie umowy	302
2. Zasada swobody umów i jej ograniczenia	303
3. Forma umów	306
4. Rodzaje umów	307
5. Umowy losowe	307
6. Umowy nazwane	308
7. Umowy nienazwane	308
8. Umowy mieszane	309
9. Umowy odnoszące się do osób trzecich	309
9.1. Umowa o świadczenie przez osobę trzecią	309
9.2. Umowa o zwolnienie dłużnika przez osobę trzecią od obowiązku świadczenia	310
9.3. Umowa o świadczenie na rzecz osoby trzeciej	311
10. Umowa przedwstępna	312
11. Dodatkowe zastrzeżenia umowne	314

11.1. Uwagi ogólne	314
11.2. Zadatek	315
11.3. Umowne prawo odstąpienia	316
11.4. Odstępne	318
11.5. Kara umowna	319

Rozdział jedenasty

Czyny niedozwolone	320
1. Uwagi ogólne	320
2. Odpowiedzialność za własne czyny	323
2.1. Obrona konieczna	325
2.2. Stan wyższej konieczności	325
2.3. Dozwolona samopomoc	326
2.4. Zgoda poszkodowanego	326
2.5. Niepoczytalność	327
2.6. Osoby niepełnoletnie	327
2.7. Osoby, które z powodu wieku albo stanu psychicznego lub cielesnego nie mogą kierować swoim postępowaniem	327
3. Odpowiedzialność za cudze czyny	328
3.1. Odpowiedzialność osób zobowiązanych do nadzoru	328
3.2. Odpowiedzialność za czyny osób, którymi się posłużono	329
3.3. Odpowiedzialność za podwładnego	330
4. Odpowiedzialność Skarbu Państwa i jednostek samorządu terytorialnego za szkody wyrządzone przez funkcjonariuszy tych jednostek	331
5. Odpowiedzialność za zwierzęta i rzeczy	334
5.1. Odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną przez zwierzęta	334
5.2. Odpowiedzialność za szkody wyrządzone wyrzuceniem, wylaniem lub spadnięciem czegoś z pomieszczenia	335
5.3. Odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną zawaleniem się budowli	336
6. Odpowiedzialność za szkody wyrządzone w związku z ruchem przedsiębiorstw i użyciem sił przyrody	337
7. Odpowiedzialność posiadaczy mechanicznych środków komunikacji	339

8. Zagadnienia szczególne związane z czynami niedozwolonymi	341
8.1. Bezpośrednie zagrożenie nastąpienia szkody	341
8.2. Zbieg odpowiedzialności <i>ex delicto</i> i <i>ex contractu</i>	342
8.3. Przedawnienie roszczeń z czynów niedozwolonych ...	343
Rozdział dwunasty	
Bezpodstawne wzbogacenie	345
Rozdział trzynasty	
Nienależne świadczenie	348
1. Pojęcie nienależnego świadczenia i jego unormowanie	348
2. Niegodziwe świadczenie	349
Rozdział czternasty	
Wykonanie zobowiązań	351
1. Uwagi ogólne	351
2. Przedmiot wykonania	352
3. Osoby uczestniczące w wykonaniu zobowiązania	353
4. Miejsce wykonania zobowiązania	354
5. Termin wykonania zobowiązania	355
6. Zarachowanie zapłaty	356
7. Prawo zatrzymania	357
8. Dowód wykonania zobowiązań	358
Rozdział piętnasty	
Skutki niewykonania zobowiązań umownych	360
1. Uwagi ogólne	360
2. Przesłanki odpowiedzialności dłużnika	362
3. Wina dłużnika	364
4. Odpowiedzialność dłużnika za osoby trzecie	365
5. Ciężar dowodu	366
6. Niemożliwość świadczenia	368
6.1. Niemożliwość świadczenia, za którą dłużnik nie odpowiada	368
6.2. Niemożliwość świadczenia, za którą dłużnik odpowiada	369
7. Opóźnienie i zwłoka dłużnika	370
8. Kara umowna	373
9. Zwłoka wierzyciela	375

Rozdział szesnasty

Wygaśnięcie zobowiązań	377
1. Pojęcie i przyczyny wygaśnięcia zobowiązań	377
2. Świadczenie w miejsce wykonania	378
3. Odnowienie	378
4. Potrącenie	379
5. Dobrowolne zwolnienie z długu	381
6. Złożenie do depozytu sądowego	382
7. Niemożliwość świadczenia	385
8. Rozwiązanie stosunku prawnego	385
9. Klauzula <i>rebus sic stantibus</i>	386
10. Inne wypadki wygaśnięcia zobowiązania	386

Rozdział siedemnasty

Zmiana wierzyciela lub dłużnika	387
1. Uwagi ogólne o przejściu praw i obowiązków wynikających z zobowiązań	387
2. Przelew wierzytelności	388
3. Wstąpienie osoby trzeciej w prawa zaspokojonego wierzyciela	391
3.1. Wstąpienie osoby trzeciej w prawa zaspokojonego wierzyciela z mocy umowy zawartej z wierzycielem ..	391
3.2. Wstąpienie osoby trzeciej w prawa zaspokojonego wierzyciela z mocy umowy zawartej z dłużnikiem	392
3.3. Wstąpienie osoby trzeciej w prawa zaspokojonego wierzyciela z mocy ustawy (<i>cessio legis</i>)	393
4. Przejęcie długu	393
5. Przystąpienie do długu	396

Rozdział osiemnasty

Ochrona wierzycieli w razie niewypłacalności dłużnika	398
1. Pojęcie i cel ochrony	398
2. Przesłanki zaskarżenia czynności dłużnika	399
3. Wykonanie prawa zaskarżenia czynności dłużnika	401

PRAWO ZOBOWIĄZAŃ

II. CZĘŚĆ SZCZEGÓŁOWA	403
------------------------------------	------------

Rozdział dziewiętnasty

Systematyka części szczegółowej	405
--	------------

Rozdział dwudziesty

Umowy służące przenoszeniu praw	407
1. Umowa sprzedaży	407
1.1. Zagadnienia ogólne	407
1.2. Cena w umowie sprzedaży	409
1.3. Forma sprzedaży	409
1.4. Obowiązki stron	409
1.5. Rękojmia za wady	411
1.6. Gwarancja jakości	413
1.7. Szczególne rodzaje sprzedaży	414
1.7.1. Sprzedaż na raty	415
1.7.2. Sprzedaż z zastrzeżeniem prawa własności	415
1.7.3. Sprzedaż na próbę	416
1.7.4. Sprzedaż z zastrzeżeniem prawa odkupu	416
1.7.5. Prawo pierwokupu	417
2. Umowa zamiany	418
3. Umowa dostawy	418
4. Umowa kontraktacji	419
5. Umowa darowizny	419

Rozdział dwudziesty pierwszy

Umowy regulujące używanie rzeczy i praw	422
1. Umowa najmu	422
2. Umowa dzierżawy	425
3. Umowa użyczenia	426

Rozdział dwudziesty drugi

Umowy odnoszące się do świadczenia usług	428
1. Umowa o dzieło	428
2. Umowa o roboty budowlane	429
3. Umowa zlecenia	430
4. Prowadzenie cudzych spraw bez zlecenia	432
5. Umowa agencyjna	433
6. Umowa komisju	433
7. Umowa przechowania	434
8. Umowa składu	435
9. Umowa przewozu	435
10. Umowa spedycji	439
11. Odpowiedzialność, prawo zastawu i przedawnienie roszczeń utrzymujących hotele i inne podobne zakłady	440

Rozdział dwudziesty trzeci	
Umowy regulujące stosunki kredytowe i rachunku bankowego	443
1. Umowa pożyczki	443
2. Umowa kredytu bankowego	445
3. Umowa rachunku bankowego	445
Rozdział dwudziesty czwarty	
Umowy spełniające funkcje alimentacyjne	447
1. Umowa renty	447
2. Umowa dożywocia	448
Rozdział dwudziesty piąty	
Umowa spółki cywilnej	451
1. Uwagi ogólne o spółkach	451
2. Spółka cywilna	452
Rozdział dwudziesty szósty	
Umowa ubezpieczenia	454
Rozdział dwudziesty siódmy	
Przekaz i papiery wartościowe	456
1. Przekaz	456
2. Papiery wartościowe	458
Rozdział dwudziesty ósmy	
Umowy i czynności prawne spełniające funkcje pomocnicze w dziedzinie zobowiązań	461
1. Umowa poręczenia	461
2. Ugoda	463
3. Przyrzeczenie publiczne	463
PRAWO SPADKOWE	465
Rozdział pierwszy	
Pojęcie i funkcje prawa spadkowego	467
Rozdział drugi	
Spadek	470
Rozdział trzeci	
Dziedziczenie	473

Rozdział czwarty

Dziedziczenie ustawowe	477
1. Uwagi ogólne	477
2. Dziedziczenie spadkobierców grupy pierwszej	479
3. Dziedziczenie spadkobierców grupy drugiej	479
4. Dziedziczenie spadkobiercy grupy trzeciej — Skarbu Państwa	480
5. Dziedziczenie ustawowe w razie przysposobienia	481
6. Zagadnienia związane z dziedziczeniem ustawowym małżonka	482
7. Sytuacja dziadków spadkodawcy	483

Rozdział piąty

Testament	484
1. Testament jako czynność prawna	484
2. Forma testamentu	488
2.1. Testamenty zwykłe	488
2.1.1. Testament własnoręczny	488
2.1.2. Testament notarialny	489
2.1.3. Testament allograficzny	489
2.2. Testamenty szczególne	490
2.2.1. Testament ustny	490
2.2.2. Testament sporządzony na polskim statku morskim lub powietrznym	491
2.2.3. Testament wojskowy	492
3. Świadkowie testamentów zwykłych i szczególnych	492

Rozdział szósty

Rozrządzenie testamentowe	493
1. Ustanowienie spadkobiercy	493
1.1. Podstawienie	494
1.2. Przyrost	494
1.3. Uprawnienia dziadków do otrzymania środków utrzymania	495
2. Zapis	495
3. Polecenie	497
4. Wykonawca testamentu	498

Rozdział siódmy

Zachówek	499
-----------------------	------------

Rozdział ósmy	
Stanowisko prawne spadkobiercy	503
1. Przyjęcie i odrzucenie spadku	503
2. Stwierdzenie nabycia spadku i ochrona spadkobiercy	506
3. Odpowiedzialność za długi spadkowe	507
Rozdział dziewiąty	
Dział spadku	509
Rozdział dziesiąty	
Umowy dotyczące spadku	513
Rozdział jedenasty	
Dziedziczenie gospodarstw rolnych oraz wkładów gruntowych w rolniczych spółdzielniach produkcyjnych	515
PRAWO RODZINNE I OPIEKUŃCZE	519
Rozdział pierwszy	
Uwagi ogólne	521
Rozdział drugi	
Małżeństwo	525
1. Zawarcie małżeństwa	525
1.1. Przesłanki konieczne dla zawarcia małżeństwa	525
1.2. Przesłanki porządkowe przy zawarciu małżeństwa ...	527
1.3. Zakazy zawarcia małżeństwa	530
2. Unieważnienie małżeństwa	532
2.1. Uwagi wprowadzające	532
2.2. Podstawy unieważnienia małżeństwa	533
2.2.1. Wady oświadczenia woli	533
2.2.2. Brak przepisanego wieku po stronie choćby jednej z osób, które zawarły małżeństwo	533
2.2.3. Ubezłasnowolnienie całkowite	533
2.2.4. Choroba psychiczna albo niedorozwój umysłowy	534
2.2.5. Pozostawanie w poprzednio zawartym związku małżeńskim	534
2.2.6. Pokrewieństwo i powinowactwo	534
2.2.7. Stosunek przysposobienia	535
2.2.8. Braku pełnomocnictwa do zawarcia małżeństwa	535
2.3. Unieważnienie małżeństwa po jego ustaniu	535
2.4. Postępowanie i skutki unieważnienia małżeństwa	536

3. Prawa i obowiązki małżonków	537
3.1. Równość praw i obowiązków	537
3.2. Rozstrzyganie o istotnych sprawach rodziny	538
3.3. Nazwisko małżonków	538
3.4. Nakazanie wypłaty wynagrodzenia albo innych należności do rąk drugiego małżonka	539
3.5. Upoważnienie do działania za współmałżonka	539
3.6. Odpowiedzialność za zobowiązania zaciągnięte w sprawach wynikających z zaspokajania zwykłych potrzeb rodziny	540
3.7. Zamieszkanie	540

Rozdział trzeci

Małżeński ustrój majątkowy	542
1. Współwłasność wynikająca ze wspólności majątkowej między małżonkami	542
2. Majątek odrębny	545
3. Zmiana lub wyłączenie wspólności ustawowej	546
4. Ustanie wspólności majątkowej w czasie trwania małżeństwa	547
5. Skutki ustania wspólności ustawowej	548

Rozdział czwarty

Ustanie małżeństwa	550
1. Ustanie małżeństwa z powodu śmierci lub uznania jednego z małżonków za zmarłego	550
2. Rozwód	551

Rozdział piąty

Separacja	556
1. Uwagi ogólne	556
2. Separacja jako instytucja prawna	557
3. Skutki orzeczenia separacji	560
4. Postępowanie w sprawach o separację	563

Rozdział szósty

Pochodzenie dziecka	565
1. Macierzyństwo	565
2. Ojcostwo	566
2.1. Ustalenie ojcostwa w drodze domniemania	566
2.2. Ustalenie ojcostwa przez uznanie dziecka	568
2.3. Sądowe ustalenie ojcostwa	570

Rozdział siódmy

Stosunki między rodzicami a dziećmi	572
1. Nazwisko dziecka	572
1.1. Dzieci wspólne małżonków	572
1.2. Nazwisko dziecka uznanego	573
1.3. Nazwisko dziecka w razie sądowego ustalenia ojcostwa	573
1.4. Nazwisko dziecka, którego ojciec nie jest znany	574
1.5. Nazwisko dziecka, którego rodzice nie są znani	574
1.6. Nadanie dziecku nazwiska przez męża matki, który nie jest jego ojcem	574
2. Prawa i obowiązki między rodzicami i dziećmi	575
3. Władza rodzicielska	576
3.1. Pojęcie, powstanie i ustanie władzy rodzicielskiej	576
3.2. Treść władzy rodzicielskiej	578
3.2.1. Piecza nad osobą dziecka	578
3.2.2. Piecza nad majątkiem dziecka	579
3.2.3. Reprezentacja dziecka	580
3.3. Uprawnienie sądu opiekuńczego do ingerowania w sprawowanie władzy rodzicielskiej	581
3.3.1. Ograniczenie władzy rodzicielskiej	581
3.3.2. Zawieszenie władzy rodzicielskiej	582
3.3.3. Pozbawienie władzy rodzicielskiej	582
3.3.4. Umieszczenie w rodzinie zastępczej	583

Rozdział ósmy

Przysposobienie	585
1. Pojęcie i funkcja przysposobienia	585
2. Przesłanki przysposobienia	586
2.1. Osoba przysposabiana	587
2.2. Dobro osoby przysposabianej	587
2.3. Różnica wieku między przysposabiającym a przysposabianym	587
2.4. Zdolność prawna osoby przysposabiającej	587
2.5. Zgoda osób, których przysposobienie bezpośrednio dotyka	588
3. Rodzaje przysposobienia	589
3.1. Przysposobienie pełne	589
3.2. Przysposobienie niepełne	590
3.3. Przysposobienie całkowite	591
4. Ustanie przysposobienia	591

Rozdział dziewiąty

Obowiązek alimentacyjny	593
1. Pojęcie i funkcja obowiązku alimentacyjnego	593
2. Osoby uprawnione i zobowiązane do alimentacji	596
2.1. Zobowiązania alimentacyjne między małżonkami	597
2.2. Zobowiązanie alimentacyjne względem niesamodzielných dzieci	598
2.3. Zobowiązanie alimentacyjne między innymi krewnymi w linii prostej	598
2.4. Zobowiązania alimentacyjne między rodzeństwem	599
2.5. Zobowiązania alimentacyjne między stronami stosunku przysposobienia	599
2.6. Obowiązek alimentacyjny między ojczymem lub macochą a pasierbem	600
2.7. Roszczenia matki względem ojca jej dziecka, nie będącego jej mężem, o pokrycie wydatków związanych z ciążą i porodem	601
3. Roszczenie zwrotne (regresowe)	602

Rozdział dziesiąty

Opieka i kuratela	603
1. Ogólna charakterystyka opieki i kurateli	603
2. Opieka	604
3. Nadzór nad sprawowaniem opieki	607
4. Zwolnienie opiekuna i ustanie opieki	608
5. Kuratela	608

Literatura	611
-------------------------	------------